21 Ιανουαρίου 2015

Μάξιμος ο Έλλην (απόσπασμα από το έργο του Γρηγορίου Παπαμιχαήλ)

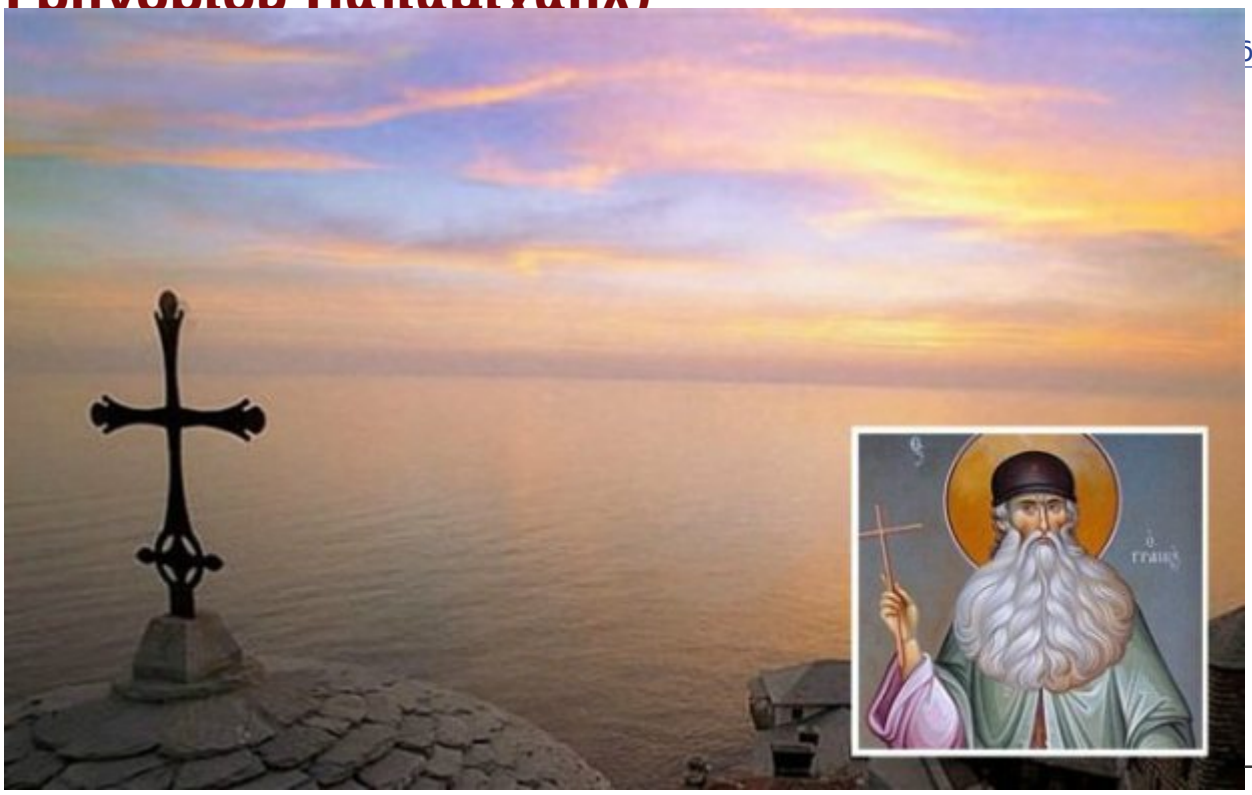

Την 21η Ιανουαρίου η Ορθόδοξος Εκκλησία τιμά την μνήμη του Αγίου Μαξίμου του Γραικού,του Φωτιστή των Ρώσων.Τι ιστολόγιό μας θα αρχίσει από σήμερα να δημοσιεύει και ορισμένα άρθρα για τον Άγιο,προκειμένου αυτός να γίνει πιο γνωστός στους αναγνώστες.

Σήμερα δημοσιεύουμε απόσπασμα από το άρθρο -ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΕΛΛΗΝ του Γρηγορίου Παπαμιχαήλ,που δημοσιεύτηκε στο Ημερολόγιο του Αιγυπτιακού Ελληνισμού στο Κάϊρο το 1912.

Πρόκειται για μια σύντομη βιογραφία του Αγίου.Εκ παραδρομής στην αρχή του άρθρου αναφέρεται ότι ο Άγιος Μάξιμος γεννήθηκε το έτος 1480 εν Άρτη,ενώ το σωστό έτος γέννησης είναι το 1470.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

ΜΑΞΙΜΟΣ
Ο ΕΛΛΗΝ

ἀπέραν χρησιμοποιηθεῖσα μέθοδος· εὐνόητον ὅτι ἤγειρε καὶ εἰς τινας ἀφορήτους ἀναφιβολίας καὶ ἀτελείας, ὡς αὐτὸς ὡμολόγησεν ἔπειτα ὁ Μάξιμος, ἀλλὰ τὸ ὅλον ἔργον μετὰ τοσαύτης ἐπιμελείας καὶ εὐσυνειδησίας ἐπετελέσθη, ὥστε ὑπό τε τοῦ μητροπολίτου Μόσχας μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν συνόδου τῶν Ρώσων ἱεραρχῶν ἀνεκρίθη καὶ ἐκρίνθη, καὶ ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος ἔτυχεν εὐχαριστιῶν ἔγκωμίων καὶ ἀμοιβῆς πλουσίας.

Συνειδὼς τὸ ἔργον αὐτοῦ ὁ Μάξιμος, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν τσάρον παρεκάλει ὅπως ἀπολυθῇ εἰς τὴν Ἱερὰν αὐτοῦ μετάνοιαν, ἵνα συνεχίσῃ τὰς μελέτας καὶ ἀσκήσεις αὐτοῦ, ἀλλὰ συνεπείᾳ τῶν ἐπιμόνων παρακλήσεων τοῦ Βασιλείου Ἰωάννοβιτς ἠναγκάσθη νὰ παραταθῇ τὴν ἐν Μόσχᾳ παραμονήν, ἵνα καὶ εἰς ἄλλας, ἐξ ἴσου ἀναγκαίας, μεταφράσεις ἐπιδοθῇ, ἀφοῦ μάλιστα ἤδη ἐξέμαθε καὶ τὴν αἰωνοφόρον γλῶσσαν. Καὶ ὑπεχώρησε μὲν εἰς τὰς ἠγεμονικὰς παρακλήσεις ὁ Μάξιμος, ἀλλὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἐγένετο ἡ ἀφετηρία τῶν δεινῶν, τὰ ὁποῖα ἐξαπέλυσαν κατ' αὐτοῦ ἀθρόα δυσμενεῖς συμπτώσεις.

Ἐν ταῖς μεταφράσεσιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ συγκρίσει τῶν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ρώσοις ἐλληνικῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων πρὸς τὰ πρωτότυπα ὁ Μάξιμος συνήντα τοσαύτην ἀγροῦκα δογματικὰ λάθη, ὥστε μεθυμιῶς ὑποπιπτόντων οἰονδήποτε ἐκ τῆς ἐλλιπεστάτης αὐτῶν ἀναπαραστάσεως καὶ διορθώσεως ἀνωμαλίαν, προὐκάλεσε τὴν δυσαρέσκειαν τῶν θεωρούντων τὸ γράμμα τῶν ὑπὸ κέδρινον βιβλίον θεόπνευστον, τοιοῦτος δ' ἦσαν οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνακοδήπιτε ἐγγραμμάτων ἔν τε τῷ φασσιῷ κλήρῳ καὶ τῷ λαῷ. Ἤρξατο ὕθεν μεμψίμοιρος κατ' αὐτοῦ ψίθυρος, ὅτι ἐθαίρει τὰ ἅγια βιβλία, δι' ὧν τοσοῦτοι ἐν Ρωσίᾳ ἡγιάσθησαν ἅγιοι ἄνδρες. Ὁ ἡγέ-

θνφος ἠδύνήθη βαθμηδὸν εἰς ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς πόλεμον κατὰ τοῦ ἀθλίου ἐπιλοίδος διορθωτοῦ. Ὁ Μάξιμος, εὐφυεστάτης μέχρι προσοχθίσεως καὶ ζηλωτὴς μέχρις ἀντιπαθείας, διαρρήδην ἤρξατο κατηφορήμενος κατὰ τῆς ἀγροικίας τῶν ἀμαθῶν ἐλεγκτῶν, οἱ δὲ δημοῦ ἔλεγχοι αὐτοῦ ἄγουσιν ἐπὶ μᾶλλον τὴν κατ' αὐτοῦ ἀκάθεκτον καὶ τὸ μῖσος.

Εἰς ἐκείνους τῆς δυναρέστου θέσεως τοῦ Μαξίμου ἐπῆλθε καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν δυσμενὴς διάθεσις τοῦ τὸν μητροπολίτην Βασιλάβη διαδεχθέντος μητροπολίτου Μόσχας Δανιήλ. Οὗτος διέτυξεν ἐξ ἰδιωτοῦ τὸν Μάξιμον ὅπως μετενεχθῇ εἰς τὴν αἰωνοφόρον τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν Θεοδωρήτου τοῦ Κύρου. Ἀρνηθέντος δ' ἐπιμόνως τούτου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι διὰ τὴν τοιαύτην μετάφρασιν δὲν ἦτο ἐκ παρασκευασμένος ὁ φασσικὸς λαός, δι' ὃν ἤθελε κατασκῆ πέρα ἀσυνήθειον τὸ περιεχόμενον τῆς Ἱστορίας ταύτης, ἐν ᾗ ἀναφέρονται πλεῖσται ἱερέσεις, ὁ Δανιήλ, φθονῶν πρότερον ἦδη τὸν Μάξιμον διὰ τὴν μεγάλην πρὸς αὐτὸν οἰκειότητα καὶ φιλίαν τοῦ Τσάρου, ἐν καιρῷ ὅτε αὐτοῦ χειραγωγουμένου ὡς πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, ἐκέρδιζε τὴν πάσαν κατ' αὐτοῦ, συνεργάτας καὶ ὑποστηρικτὰς ἔχων πάντας τοὺς κατὰ τοῦ Μαξίμου δυσηρεστημένους, ἔβλεπε ἐκ τοῦ κλήρου, οὕτινες ἐπὶ μᾶλλον ἐξῆπτον τὸ πάθος τοῦ μητροπολίτου. Πᾶς ὄθεν λίθος ἀνεκινήθη, ὅπως ὁ Μάξιμος ὑποπέσῃ ἐπὶ τὴν δυσμένειαν τοῦ ἡγεμόνος.

Τοῦτο ἐπετεύχθη κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον εὐκόλως, καθ' ὅσον ἐκίνησεν ἤρχετο καὶ ἡ τότε κρατοῦσα πολιτικὴ δυσημερὰ ἀνωμαλία, εἰς ἣν εὑρέθη ἀσυναισθήτως περιπεπλεγμένος καὶ ὁ Μάξιμος. Κυριώτατα ὅμως ἡ ἡγεμονικὴ δυσμένεια ἀνεχώθη ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ Μάξιμος, ὅπως ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε ἀποκτήσει, μέγιστον ἐν τῇ φασσικῇ ποιμνίῳ καὶ

παρά τινι μερίδι τοῦ μοναστικοῦ κλήρου κῦρος ὡς ἐκ τῆς μορφώσεως αὐτοῦ, πρὸς ἣν οὐδεὶς ἐν Ρωσίᾳ ἠδύνατο ν' ἀνέλθῃ, οὐ μόνον ἐκείνῳ τὸν ἡγεμόνα διὰ τὸ μελετώμενον ἐπ' αὐτοῦ παράσημον διεζήγνυ τοι πρὸς τὴν νόμιμον σύζυγον, ἵνα δεύτερον γάμον συνάψῃ ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι, στείρα οὖσα, δὲν ἔδιδεν εἰς τὸν θρόνον διάδοχον, ἀλλὰ καὶ γενόμενον τὸν δεύτερον τοῦτον γάμον ἐν εὐθυμοκῇ αὐτοκρίᾳ κατέπραττεν. Ἡ στείρα αὕτη τοῦ Μαξίμου τὰ μέγιστα συνεπέλει εἰς τὴν καμπύρωσιν τῆς διὰ τοῦτο λοιδορίας κατὰ τοῦ ταλαίνου δυσαρεσκείας. Ὁ Μάξιμος, ὡς ἐκ τῆς μορφώσεως αὐτοῦ χρησιμεύων ὡς κέντρον τῶν φρονηματούντων τῆς ἐποχῆς διανοουμένων ἀνδρῶν τῆς Ρωσίας, καὶ δεχόμενος ἐν τοῖς ἐνδιαιτήμασιν αὐτοῦ διαφόρους φιλομαθεῖς καὶ ἐκ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, προσερχομένους ἐπὶ ἐπιζητήσει συμβουλῶν καὶ λύσει ἀπορίων, ἐκτὸς ἄλλων ἐκ τοῦ παραμονεύοντος ἐχθροῦς ἵνα κατηγορηθῇ ἐπὶ συμμετοχῇ εἰς πολιτικὴν συνωμοσίαν, ἡ δὲ σωὶ τῆς ἡγεμονικῆς ὑποψίας, ὑποφορημένη ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Δανιὴλ ἵνα, συνωδείας, ἐρρίφθη αὐτὸν εἰς τοιοῦτον λαβύρινθον συκοφαντῶν, ὥστε αὐτὸς εὑρέθη ἐν θέσει ἐπισήμου κατηγορουμένου ἐπὶ κρίμᾳ συνεννοήσει μετὰ τοῦ τότε ἐν Μόσχᾳ πρεσβευτοῦ τῆς Τουρκίας, ἐπὶ συνεργείᾳ μετὰ τῶν ἐπιζητούντων πολιτικὴν μεταπολίτευσιν ἐχθρῶν τοῦ ἡγεμόνος βογιάρων, ἐπὶ φθορᾷ τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, ἐπὶ αἱρετικοῦς φρονήμασι κτλ. Εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν αἱ δικαιολογίαι αὐτοῦ καὶ αἱ ἐξηγήσεις. Ὁ Μάξιμος ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ συγκληθείσῃ τῷ 1525 συνόδῳ κατεδικάσθη καὶ ἐκλείσθη ἐν τῇ μονῇ Βολοκολάμσκ, δυομένῳ ἐκ προηγουμένων ἀφορμῶν κατ' αὐτοῦ διατεθειμένῳ. Ἐν τῇ ἐγκλειστῇ τοιάδι μονῇ ὁ Μάξιμος παρέμεινεν ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς ἐπὶ ἔτη ἑνδεκα, ἐν φυλακῇ πλήρει κακοῦ,

ὑγρᾷ καὶ ψυχρᾷ· ἀπηγορεύθη αὐτῷ ἡ χρῆσις βιβλίων καὶ γραφῆς καὶ ἐστερήθη τῆς θείας Εὐχαριστίας· ἡ ὑγρασία δέ, τὸ ψῦχος καὶ ἡ βάσανος τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης μέχρι κοσούτου ἐξήντλησαν τὸν ἀθῷον μάρτυρα, ὥστε παλλάδας ἐξίστασο τῶν φρενῶν καὶ διέκειτο εἰς ἐκλειπτικὰ προσόμοια.

Παρὰ πάντα ταῦτα ὁ Μάξιμος δὲν ἔπαυσε διαμαρτυρόμενος διὰ τὴν ἄδικον κατάκλειστν. Ἡ ἰχὼ τῶν διαμαρτυρομένων αὐτοῦ ἠκούετο μέχρι καὶ τοῦ κοίλου δημοσίου, οὕτω δὲ παρά τε τοῖς μεγάλοις συμπαθοῦσι καὶ τιμῶσιν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς αὐτοῖς ἡ ἄλλως καθομένοις περὶ τῆς κατ' αὐτοῦ δυσπραγθείσης ἀδικίας, ἐδημιουργεῖτο πρὸς αὐτὸν μὲν μέγα εὐμενείας ῥεῦμα, πρὸς τοὺς κατευθυνόντας δ' αὐτὸν ῥεῦμα δυσμενείας καὶ κατακρίσεως. Πρὸ τῶν διαμαρτυριῶν τούτων ὁ μητροπολίτης ἠθυόμησεν ἀναγκαίων νὰ δικαιωθῇ, οὕτω δὲ νέα συγκαλεῖται σύνοδος τῷ 1531 ἵνα ἀναθεωρηθῇ ἡ κατὰ τοῦ Μαξίμου δίκη καὶ φιμωθῶσιν οἱ ἐκκρεμασταὶ αὐτοῦ. Ἐπὶ τούτῳ οἱ ἐχθροὶ τοῦ Μαξίμου, συλλέξαντες ἀπὸ σταθοῦ ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διορθωθέντων ἐκκλησιαστικῶν καὶ λειτουργικῶν βιβλίων πάντα δοκὸν δυναμένῃ βρυνοντο κατὰ τοῦ ἐποδίου, ἀνεζήτησαν αὐτὰ ἐν τῇ συνόδῳ παρὰ πάσων δὲ τοῦ Μαξίμου ἀπολογίαν, παρὰ πάσων διαβεβαίωσιν ὅτι ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἐχθοδοκεῖ, καὶ παρὰ πάσων ἐβλέπετον συγγνώμης δ' ὅ,τι ἀναφυβὲς πυρουσίζον εἰ μεταφράσεις ὡς ἐκ τῆς ἀγνοίας τῆς αἰωνοφόρου καὶ τῆς τῶν μεταφρασιῶν μὴ πιστῆς διατυπώσεως, ἐν νέῳ καταδικάσθη, ἀφορίσθη καὶ εἰς νέαν φυλακὴν ἐκκλείσθη ἐν τῇ μονῇ τῆς πόλεως Τβέρης.

Ἐν ᾧ μεταξὺ ἐκλήθεν ὁ θάνατος τοῦ ἡγεμόνος Βασιλείου Ἰωάνοβιτς (1534), τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο παρέσχε τῷ

Μαξίμῳ τὴν κἀκοηθίαν, ὅπως δημοσίᾳ ἀπολογηθῇ περὶ τῶν κατ' αὐτοῦ κατηγοριῶν, διὰ κοινοποιήσεως ἰδίας «ὁμολογίας πίστεως». Ἐν τῇ ἀπολογίᾳ ταύτῃ ὁ Μάξιμος ἀπεδείκνυεν, ὅτι αἱρετικὰ φρονήματα περιέχουσι οὐχὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ διορθωθέντα βιβλία, ἀλλ' ἅπ' ἐναντίας, ἐκεῖνος τὰ ὁποῖα οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ διαπροσθαν ὡς ἅγια καὶ ὀρθά. Ἀνατρέψασαν τὴν ἐνεργειακὴν αὐτοῦ διδαχὴν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ φωτεινοῦ λαοῦ δρῶσιν, ἐπέτυχε τὴν φυσικὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἀπολύσῃ αὐτὸν ἵνα ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ, εἰς τὴν Πατριάρχην τῆς ὁποίας ἀνήκει κανονικῶς ἡ περὶ αὐτοῦ κρίσις.

Ἐν τούτοις αἱ προκλήσεις αὐτοῦ δὲν εἰσηκούσθησαν καὶ αὖθις. Εἰς τοῦτο τὰ μᾶλλον συνετέλεσαν οἱ πολιτικαὶ μεταξὺ τῶν βογιαρικῶν μερίδων διαφοραί, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ἐβδικτος τῷ Μαξίμῳ μητροπολίτης Δανιὴλ ἐβρέθη οὐ μόνον ἐκτεθημένος τοῦ θρόνου, ἀλλὰ καὶ δεσμώτης ἐν φυλακῇ. Ὁ νέος τσάρος, φοβούμενος μὴ ὁ Μάξιμος, ἀπολυόμενος καὶ ἐπιστρέφων εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀφηγηθῇ τὰ ἐν Ρωσίᾳ περὶ αὐτὸν διατρεχθέντα, διώκρινεν εἰς τὰς ἰδιαιτέρας τοῦ δεσμοφύλακος διαφυλάττειν, εἰς τοῦτο μόνον συναινέσας, ὅπως ἐκ τῆς μονῆς τῆς Τβέρης μεταπεθῇ εἰς τὴν πλησίον τὴν Μόσχαν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σεργίου (1531).

Παρὰ πάσας τὰς ἀνεκδιηγήτους βασάνους ὁ Μάξιμος ἐπέζησε δεσμώτης μέχρι τοῦ ἑβδομηκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας. Τῷ 1556 παρέδιδε τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Κύριον, θῦμα τοῦ φθόνου τοῦ φωτεινοῦ κλήρου, τῆς ἀμαθείας τῆς ρωσικῆς κοινωνίας, τῆς εὐθαρσοῦς αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἄρχοντας παρρησίας, τῆς ειλικρινείας καὶ τῆς θερμῆς αὐτοῦ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸ ἔργον τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς ἐξυγιάνσεως τοῦ ωρεινοῦ λαοῦ.

Ἑκατὸν ἔτη μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Μαξίμου ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία, μνήμων τῶν ἀγώνων, τῶν εὐεργεσιῶν καὶ τοῦ μαρτυρικοῦ αὐτοῦ θανάτου, κατέταξεν αὐτὸν εἰς τὸν χορὸν τῶν ἁγίων, ὁρίσασα ἡμέραν τῆς μνήμης αὐτοῦ τὴν 21 Ἰανουαρίου. Ὁ τάφος τοῦ ὁσίου ἀνδρὸς εὑρίσκεται ἐν τῇ Λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Σεργίου ἐν ἰδίῳ παρεκκλησίῳ, ἀνεγερθέντι τῇ μερίμνῃ τοῦ μητροπολίτου Μόσχας Πλάτωνος τῷ 1796. Χιλιάδες προσκυνητῶν κατ' ἔτος γονυπετοῦντες πρὸ τοῦ τάφου τούτου, χύνουσι δάκρυα εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν μνήμην τοῦ ὁσίου, μιμνησκόμενοι ἐν συντριβῇ τῶν δεσμῶν, δι' ὧν ἠμείφθη διὰ τῶν προγόνων αὐτῶν διὰ τοὺς ὑπὲρ τῆς Ρωσίας μόχθους καὶ ἱδρῶτάς του ὁ Ἕλλην οὗτος μοναχός, ὅν, πρὸς ἄλλος πολλοῖς, μητρυιὰ πρόνοια ἀπέστειλεν ἡ Ἑλληνικὴ Ἀνατολὴ πρὸς τὴν Ρωσίαν.

Εἷς ἐκ πλέον Ἑλληνικοῦς λήχνος τοῦ πενιχροῦ ἀνατολικοῦ λυχνοστάτου, ἀναλώσας ὑπὸ τόσων τριγυρὶς συνθήκας τὸ ἔλαιον τῆς ἐν λόγῳ καὶ γροιᾷ σοφίας αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀμύδροζον θυγατέρα. *

Ἐν Μέλ. Δέγκωνος τοῦ 1912.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

*) *Δημοσιεύομεν ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ Δέγκωνος Ἑλληνισμοῦ.* *Ἐν Κόλχῳ.*

Πηγή: fdathanasiou.wordpress.com